

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.19.122

**Inventaris van het archief van de
Vereniging van Bewaarders van de
Hypotheken, het Kadaster en de
Scheepsbewijzen, (1871) 1874-1957
(1978)**

M. Baertl

Nationaal Archief, Den Haag 1996

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	8
Inhoud en structuur van het archief.....	9
Verantwoording van de bewerking.....	9
Verwant materiaal.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
I Algemeen.....	11
II Bijzonder.....	12
A Oprichting en organisatie.....	12
B Taken.....	12
a) Bemoeyenis met hypothecaire en kadastrale wetgeving en administratie...12	
b) Belangenbehartiging van Hypotheekbewaarders en hun personeel.....14	
C Archief.....	15

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Vereniging Hypotheekbewaarders

Periodisering:

archiefvorming: 1874-1957

oudste stuk - jongste stuk: 1871-1978

Archiefbloknummer:

I27112

Omvang:

41 inventarisnummer(s); 0,50 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Vereniging van Bewaarders van de Hypotheken, het Kadaster en de Scheepsbewijzen, (1874-1991)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van Vereniging van Bewaarders van de Hypotheken, het Kadaster en de Scheepsbewijzen bevat correspondentie van 1877 tot 1957, verslagen van jaarvergaderingen, een kasboek en rekeningen, stukken over de herziening van de hypothecaire wetgeving, stukken over de belangenbehartiging van Hypotheekbewaarders en hun personeel, en een inventaris van het archief van de vereniging, opgemaakt door mr. J.G. Thierry de Bye bij zijn aftreden als secretaris-penningmeester in 1877.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Vereniging Hypotheekbewaarders, nummer toegang 2.19.122, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Vereniging Hypotheekbewaarders, 2.19.122, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

In juni 1871 kwamen een aantal bewaarders van hypotheken en het kadaster in Arnhem in vergadering bijeen ter bespreking van het rapport van de in 1867 ingestelde staatscommissie van advies tot herziening van de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek betreffende de eigendomsoverdracht van onroerend goed en de hypotheken. De toen door één der aanwezigen geopperde suggestie om in de toekomst vaker bij elkaar te komen resulteerde in een tweede vergadering op 6 april 1874 te Utrecht. Deze dag kan als oprichtingsdatum van de Vereniging van Bewaarders van de Hypotheken, het Kadaster en de Scheepsbewijzen worden beschouwd. Hoewel in de eerste jaren een discussie binnen de vereniging werd gevoerd over de vraag of de organisatie rechtspersoonlijkheid diende aan te vragen werd hiertoe pas in 1948 overgegaan.

De vereniging had een tweeledig doel; het bevorderen van een goede wetgeving op hypothecair en kadastraal gebied en het behartigen van de belangen van de leden. De eerste doelstelling kreeg de meeste aandacht; tijdens de jaarlijkse ledenvergaderingen werden diepgaande discussies gevoerd over de praktijk van de hypothecaire en kadastrale boekhouding en over de wenselijkheid van wijzigingen in de wet- en regelgeving op deze gebieden. De collegiale contacten werden versterkt bij het gezamenlijke diner waarmee elke vergadering werd besloten.

Daarnaast intervenieerde de vereniging herhaaldelijk bij het ministerie van Financiën om de belangen van de hypotheekbewaarders als beroepsgroep te bepleiten, met name waar het de salariëring betrof.

Door de ingrijpende reorganisatie van het dienstvak, die zich in de jaren zeventig van deze eeuw voltrok, verloren de hypotheekbewaarders een groot deel van hun zelfstandigheid en nam hun aantal, bij de oprichting van de vereniging nog 37, drastisch af.

Om deze reden werd in 1991 besloten de vereniging te laten fuseren met de Vereniging voor Kadaster en Landmeetkunde tot de nieuwe Vereniging voor Kadaster.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Het archief, dat zich bij de overdracht in een grote kist bevond, is verre van volledig. Met name stukken daterend van na de Tweede Wereldoorlog ontbreken, maar ook het oudere gedeelte vertoont lacunes. Toen de voorzitter, bij het 100-jarig bestaan van de vereniging, naar historische gegevens zocht en daartoe de archiefkist opende was hij dan ook "verbijsterd een grote voorraad "ongeregeld" te aanschouwen." ¹

1 Zie inventarisnummer 12.

De eerste secretaris, mr. J.G. Thierry de Bye, maakte bij zijn aftreden in 1877 een inventaris van de stukken, die hij aan zijn opvolger overdroeg; de archivistische eenheden zijn hierin niet met nummers maar met letters aangeduid.² Het merendeel van de aldus beschreven archivalia werd bij de huidige inventarisatie aangetroffen; slechts het ontbreken van een notulenboek valt te betreuren.

Het archief van de vereniging werd in 1996 door mr. W. Louwman, hypotheekbewaarder te Arnhem, aan het Algemeen Rijksarchief geschonken.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is door schenking verworven.

2 Zie inv.nr. 41.

Inhoud en structuur van het archief***VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING***

Aangezien de indeling van de huidige inventaris afwijkt van die uit 1877 zijn achter de nieuwe beschrijvingen in voorkomende gevallen de oude letteraanduidingen in vet geplaatst.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I ALGEMEEN

- 1-2** Briefwisseling, met bijlagen.
1877-1957 2 pakken
- 1** 1877, 1881-1883, 1886, 1889-1890, 1894-1899, 1901,
1909, 1911, 1913-1916, 1919-1939
- 2** 1940-1941, 1945-1951, 1953-1957
- 3-5** Verslagen van de Algemene Jaarvergaderingen van de vereniging,
gedrukt, met bijlagen.
1882-1939 3 omslagen
- 3** 1882-1887, 1889-1900
- 4** 1901-1907, 1909-1920
- 5** 1921-1939
- 6** Notulen van de Ledenvergaderingen, met bijlagen.
1946-1950, 1952-1957 1 omslag

II BIJZONDER**A OPRICHTING EN ORGANISATIE**

- 7** Ontwerp-programma en verslag van het congres van Hypotheekbewaarders te Arnhem, gedrukt, met aantekeningen.
1871 1 omslag
- 8** Circulaire tot bijeenroeping van de oprichtingsvergadering van de vereniging te Utrecht, met ingekomen reacties en aanmeldingen voor het lidmaatschap (A en B).
1874-1876 1 omslag
- 9-10** Stukken betreffende de financiën van de vereniging.
1875-1946 1 deel en 1 omslag
- 9** Kasboek (F), 1875-1919, 1 deel
- 10** Ingekomen rekeningen en kwitanties, 1875-1878, 1900-1923, 1929-1939, 1946
- 11** Stukken betreffende wijzigingen van de statuten van de vereniging en inzake het aanvragen van rechtspersoonlijkheid (gedeelte van W).
1875, 1878, 1883, 1919, 1921, 1947-1948, 1976 1 omslag
- 12** Teksten van de toespraken gehouden door A. van Eck bij het 10-jarig bestaan en van mr. D. Hoeksema en prof.mr. E.A.A. Luijten bij het eeuwfeest van de vereniging, met programma en kranteknipstel betreffende deze laatste gelegenheid en bijgevoegd programma van het tweede "International Congress of Registration Law" in Madrid.
1884, 1974 1 omslag
- 13** Stukken betreffende de viering van het 40-jarig en het 50-jarig ambtsjubileum van de voorzitter van de vereniging, G. van Iterson.
1904, 1914-1915 1 omslag

B TAKEN**A) BEMOEIENIS MET HYPOTHECAIRE EN KADASTRALE WETGEVING EN ADMINISTRATIE**

- 14-19** Stukken betreffende de herziening van de hypothecaire wetgeving.
1874-1877 4 omslagen en 2 katernen
- 14** Stukken betreffende het door de vereniging aan de ministers van Justitie en Financiën uitgebracht advies tot wijzigingen in de hypothecaire wetgeving en boekhouding (G), 1874-1875
- 15** Ingekomen brieven van Bewaarders over dit onderwerp

-
- (I), 1874-1876
- 16** Stukken betreffende de door de vereniging geopperde bezwaren tegen het door de regering voorgestelde wetsontwerp tot regeling van dit onderwerp (H), 1875
- 17** Beschouwingen en bedenkingen over en tegen het bij de wetgevende macht in overweging zijnde Ontwerp van Wet tot wijziging en aanvulling van sommige artikelen van het Burgerlijk Wetboek betreffende het Recht van Hypotheek door of namens De Bewaarders van de Hypotheken, enz. in Nederland, gedrukt (S), 1876, 1 katern
- 18** Nog een enkel woord over het Ontwerp van Wet tot wijziging en aanvulling van het Burgerlijk Wetboek betreffende het Hypotheekrecht door mr. J.J. van Steenberghe, gedrukt (U), 1876, 1 katern
- 19** Handelingen en Bijlagen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal betreffende wijzigingen in de wetgeving aangaande het recht van hypotheek en inzake de reorganisatie van het Kadaster, gedrukt (R), 1876-1878
- 20-22** Stukken betreffende de reorganisatie van het Kadaster. 1876-1877 3 omslagen
Zie ook inv.nr. 19.
- 20** Circulaire aan de leden van de vereniging begeleidende een door het bestuur opgesteld ontwerp van wet met memorie van toelichting tot reorganisatie van het Kadaster, met ingekomen reacties van de leden (M en L), 1876
- 21** Nota's en memories inzake de reorganisatie van het Kadaster (K), 1876-1877 en z.d.
- 22** Ingekomen brieven van Bewaarders over dit onderwerp (Q), 1876-1877
- 23** Nota van het bestuur van de vereniging betreffende de door de hypotheekbewaarders toegepaste methode aangaande de aantekeningen van cessie, subrogatie en scheiding van hypothecaire schuldvorderingen, gedrukt, in viervoud. 1892 4 katernen
- 24** Verzamelde brochures betreffende aspecten van de hypothecaire-, kadastrale- en notariële praktijk, gedrukt. 1900, 1913, 1919, 1929 7 katernen
- 25** Stukken betreffende het door de vereniging aan de minister van Financiën uitgebrachte advies inzake de vernieuwing van de hypotheekinschrijvingen. 1902-1904 1 omslag

- 26** Stukken betreffende het door de vereniging aan de Staatscommissie tot herziening der wetgeving op de Registratie en op de Hypotheken en tot reorganisatie dier beide dienstvakken uitgebrachte advies.
1907 1 omslag
- 27** Stukken betreffende de bezwaren van de vereniging tegen de nieuwe voorschriften omtrent de jaarlijkse bijwerking van de polderregisters en van het gemeentekadaster.
1916-1917 1 omslag
- 28** Stukken betreffende het door de vereniging aan de Commissie tot Reorganisatie van den Kadastralen Dienst uitgebrachte advies.
1918-1919 1 omslag
- 29** Stukken betreffende de bezwaren van de vereniging tegen nieuwe voorschriften voor de financiële verantwoording door de Hypotheekbewaarders.
1923 1 omslag
- 30** Stukken betreffende het door de vereniging aan de minister van Financiën uitgebrachte advies inzake het vervangen van de verzamelingsleggers door kaarten.
1924 1 omslag
- 31** Stukken betreffende klachten van de hypotheekbewaarders over problemen met gegevens van percelen wegens de grote achterstand bij kadastrale dienststopmetingen.
1931 1 omslag

B) BELANGENBEHARTIGING VAN HYPOTHEEKBewaarders EN HUN PERSONEEL

- 32** Overzichten van de jaarlijkse inkomsten en uitgaven van de kantoren der Registratie en Hypotheken over de periode 1874-1886, 1896-1897 en 1899-1917, met bijbehorende stukken inzake het salaris en de vergoedingen voor de Bewaarders (N, O en V).
1877-1878 en z.d. (1887-1918) 1 pak
- 33** Stukken betreffende de vergoeding aan de Bewaarders van kosten gemoeid met het aanleggen van het register 69a en met het verstrekken van kadastrale extracten (gedeelte van W).
1878 1 omslag
- 34** Stukken betreffende de slechte verhouding tussen de hypotheekbewaarders en de ingenieurs-verificateur van het kadaster.

-
	1880	1 omslag
35	Praeadvies betreffende de regeling van den rechtstoestand der burgerlijke ambtenaren door N.N. Loeff en N.N. de Lange, gedrukt. 1896	1 katern
36	Stukken betreffende de bezwaren van de vereniging tegen de benoeming van landmeters tot hypotheekbewaarders. 1915, 1917-1918	1 omslag
37	Stukken betreffende de omzetting van het salaris van de Hypotheekbewaarders in een vast tractement. 1918-1920	1 omslag
38	Stukken betreffende het door de vereniging tot de minister van Financiën gerichte rekest inzake de toepassing van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren op ambtenaren werkzaam op hypotheekkantoren. 1923	1 omslag
39	Stukken betreffende de bezwaren van de vereniging tegen de voorgenomen afschaffing van de waarnemingsbevoegdheid van beëdigde klerken op hypotheekkantoren. 1923-1924	1 omslag
40	Stukken betreffende individuele belangenbehartiging van enkele Bewaarders bij de reorganisatie van de Dienst van het Kadaster en Openbare Registers. 1974-1976, 1978	1 omslag
C ARCHIEF		
41	Inventaris van het archief van de vereniging, opgemaakt door mr. J.G. Thierry de Bye bij zijn aftreden als secretaris-penningmeester. 1877	1 katern
	De bestanddelen van het archief zijn voorzien van een kenmerk A - W.	